

Szeptember 23: Petőfi Miskolcon

Tudvalevően tervbe vették, hogy annak a napnak évfordulóján, amikor Petőfi Sándor Miskolcon járt, Petőfi centennáriumi tartanak, emléktáblával jelöljük meg a Szeremley féle házat, ahol Petőfi második miskolci útja alkalmából megszállva volt... Ma van szeptember 23, mára tervezték az ünnepet, azonban a terv elcsúszasedett. Kár.

Petőfi két ízben is meglátogatta Miskolcot. Előbb husz éves korában, 1843-ban járt Miskolcon, mikor is „Keresztutón állók...” c. költeményénél itt öröklítette meg életének egyik legszomorúbb emlékét, amikor vándorlása közben: arcán megfagyta a könyvek...

Miskolci első vándorutját 1847-ben is megemlegette Petőfi, mikor jegyeséhez — Szendrey Juliához utazott Szatmárra — Tompánál teti baráti látogatása és gömöri kivándorlása után.

Gyönyörű verőfényes időben érkezett Miskolcra. Szébb időben és jobb viszonyok között, mint először. Ekkor már dicsősége zenitjén állott... s az Ávas újáról gyönyörködve nézte be a vadgalambos Sajó vidékét...

A bejei tiszteletes Tompától kora hajnalban jött el a költő Tornaja és Putnokot át Miskolcra — a Sajó völgyén keresztül. Utazása egy szerelmes ifjú volt, aki egész úton szerelmes történetével mulattatta Petőfit. Nagy forróságban, déli időben ért be Miskolcra.

Petőfit állítólag Vadnay Rudolf hozta Bejérről Miskolcra s utközben Sajóárazán a Vadnay-testvérek szülei házához is betértek.

Petőfi második útja alkalmával már örömmel jött az Ávas újáról: Miskolcra. Erről tanuskodik Kerényi (Chrotmann) Frigyeshez 1847. július 8-án Miskolcon írt X.ik számú uti levelének alábbi részlete:

— Ez ismét szép napja volt életemnek, nagyon szép. A természettel mulattam, az én legkedvesebb barátommal, kinek semmi titka nincs előttem. Mi csodálatosan értjük egymást és azért vagyunk olyan jó barátok. Én értem a patak csörgését, a folyam zugását, a szellő susogását és a fergeteg üvöltését... megtanított rá a világ misztériumának grammaticája: a költészet. Vadnay Károly emlékiratai szerint ez volt Petőfi „boldog útja”, mert Miskolcra — leendő nejehez, Szendrey Juliához sietett, akit annyi szép dalokban megöröklített.

Mindszenti dr. Szendrei János miskolci monographus, Vadnay Károly megállapításából a következőket írja:

Miskolcon Vadnay Miksa, akkor borsodmegyei szolgabíróval volt Petőfi, mert Vadnay nagyon szerette a jó írókat és kitűnő költőket. Vadnay ekkor a miskolci Városház térnek Vadnay Gábor-féle emeletes háza földszintjén lakott, a kapu alatt jobbra. Oda szállt a költő s oda gyűltek tiszteletére a miskolci fiatalok. Ebédre az úri kaszinóba vitték, mely akkor az Oxolierányi-féle házban volt.

Jó konyhát tartott benne a vendéglős, egy origiális ember, kit Spirának neveztek, különben Gerga Spiridion volt a neve. Délután volt sok kocsi a háromi kirándulás. A első kocsi-ban ült a költő Vadnay Miksával és ennek 15 éves öccsével: Károllyal, a későbbi nagy íróval. A háromi kocsiban vigam folyt a mulatás, de a költő, ki csendes, merengő, mert szerelmes volt — inkább kívánt mulatni a természet-tel, mint a poharazókkal, kik hiába kínálgatták, kerekén kijelenté, hogy ő ugyan Csokonay példájára irt bordalt elget, de különben nagyon mérsékletes borivó. Most inkább nézni a korecsma mellett kis cseppkőes barlangot s aztán a tavat, amelyet ahol legszelebb, balkezevel átdobott, míg a többiek nem bírták, kedvére volt, hogy ebben is első legyen a többi közt.

Este hazamenőben, a kocsi megállította a diósgyőri várrom előtt és merengve nézte. Akkor támadhatott agyában „Álkonny” című verse, amit Miskolcon írt a Szeremley-féle ház földszintjén, az említett lakás udvari szobájában.

Miskolci Simon János történetíró ellenben a diósgyőriek hagyománya szerint azt állította, hogy a háromi kirándulásról egyenesen hazatérőben: Diósgyőriben, a Majláth uti kávéház kútnál írta volna Petőfi az „Álkonny” című versét, „míg ott a kocsi a lovakat itatta.

Miskolc környékén, a két órányira fekvő Hámorban Petőfi nem győzött elég gyönyörködni a természet szépségeiben s Szendrey miskolci monographus közlése szerint, mikor Petőfi meg-

látta a vadregényes Hámort, így kiáltott fel örömeiben:

— „Hogyha az angyalokat kiűznék a menyországából, bizonyára mind ide jönnének lakni...”

Hámori boldog kirándulásáról Petőfi a következőket öröklítette meg:

„Ebéd alatt kompánia alakult kirándulni Diósgyőrré s a Hámorba. Nekem tetszett ez legjobb-ban, mert Diósgyőr vidékét már oly rég és oly sokszor hallottam magasztalni s még nem láttam. Sokat vártam, de még többet találtam. Oh e bájos völgy, alig félóránnyira Miskolcra. A völgy elején fekszik a fala s benne Nagy Lajos király leányának, Máriának kastélya. Most már csak rom. Négy tornya áll még, az is csak félig, esonkán. Ha lakhelyéről megítéhetjük lelkét, a királyi hölgy költői lélek volt s ezért — mindamellott, hogy... volt — tisztelet emlékének.

A falun belül, hol a Hámor van, egyre szűkebb lesz a völgy s végre egészen kősziklák közé szorul, meredek, vad kősziklák közé s az ut fölfelé tart kanyargósan a Színva partján, mely számos zuhatagot képez, főn pedig a he-

NAPI HIREK.

IX23. vasárnap. Kész.: Linus. Prot.: Fekla. Gör. kath.: Sz. W. F. M.: 5684. Thieri 13.

Időjárás: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint Középeurópát borítja, melynek géopontja Skótországban van. Nagy l-gköri nyomás a Földközi-tenger vidékén és Észak-Afrika partjai fölött van. Az idő a kontinens északi felében inkább borús és helyenként esős és szeles, a déli felében változó felhőzetű és esendesebb, egyébként enyhe. Hazánkban délen és nyugaton egy kis eső volt, hőmérséklet azooban lényegesen nem változott. Tegnap maximum 22 fok, a minimum 8 fok volt Egerben.

Jóslat: Tulajdonán derült és enyhe idő várható. A gyógyszerárak közül, az Aranysszavas Orsólán. Óranggal gyógyszerárak tartanak taspeket.

— **Személyi hírek.** Puky Endre dr. miskolci főispán szombat délután hivatalos ügyekben több napi tartózkodásra Budapestre utazott. — **Zadravets** tábori püspök pénteken Miskolcra érkezett, ahol Szentimrey Pál abanji alispán vendége volt. Péntek délután Diósgyőrré és Pecsre utazott, szombaton Novajba ment harangszentelésre, vasárnap pedig az abanji Felső-mérára utazik, hogy részt vegyen az ott épülő kath. kápolna alapkövetételén.

— **A tiszáninneni református egyházkerület** október 3-án délelőtt fél 10 órakor tartja őszi rendes közgyűlését Révész Kálmán dr. püspök és Dókus Ernő kir. kamarás, főgondnok elnökletével a leánygimnázium tornatermében. Ezt megelőzőleg október 2-án délután 3 órakor ugyancsak itt a közép és elemi iskolai tanügyi bizottság tart ülést.

— **Az olasz királyné maga ápolja leányait.** Milanból jelentik: A Corciera della Sera tudósítója beszélgetést folytatott Pescaroi szemátor orvos-tanárral, aki a következőket mondotta az olasz királyi hercegnők betegségeiről:

— A király hívására mentem Raconitibe, ahol már ott találtam Batistini, Borrelli és Val Vasori tanárokat. A királlyal néhány szót váltottam, majd Heléna királynő bevezetett a betegek szobáiba, amelyeket keskeny szoba választ el egymástól. Mafalda hercegnő állapota tegnap még veszélyes volt ugyan, de ma már minden remény megvan, hogy kiheveri betegségét. A királyné maga ápolja őket és a két betegszoba között levő kis szobában alszik matracon, hogy minden pillanatban ott lehessen beteg leányai ágyánál.

— **Magyar cigánybanda a waleszi herceg előtt.** Debrecenből jelentik: A város lakossága büszkén tárgyalja ifjabb Magyar Imre cigányprimás esetét, akit 12 óra, szerdán vittek ki tizenegytágu bandájával Angliába. A debreceni cigányprimás 16-án Liverpoolban játszott a British muzseumban tartott Rákóczi-ról szóló előadás keretében. Magyar bandáját a Duna palotából hívta ki egy Londonban élő magyar ur Angliába s fényes jövedelmet biztosított a magyar cigányprimásnak. Liverpool után a londoni Savoy szállóban Rotschildnál, majd pedig a waleszi herceg előtt játszanak a magyar cigányok. Ezután az indiai alkirály és végül Szapáry László gróf londoni magyar követ hívta meg koncertre a 11 tagú magyar cigánybandát.

— **A Herc-gépgyár alkalmazottai** október hó 13-án a Korona-szálló nagytermében önszervező alapjuk javára táncmulatságot rendeznek. A mulatság este 8 órakor kezdődik.

gyen töba gyűl, melynek vize sötétzöld, mint-hogy tükre az őt környékező bércek erd-jének. Az ember azt gondolja, hogy legalább is Helvéciában van. S hogy semmisse hiányozzék, a természet barlangot is helyezék a völgybe, még pedig csepegő barlangot. Az igaz, hogy Aggtelekhez képest semmi, de minthogy ebbe nem faklyákkal, hanem csak gyertyákkal járnak, az aggtelekkel sokkal tisztább és fényesebb s ez pótolja nagyszerűségét. Egész délután itt mulattunk, késő este értünk haza, én különben elfáradva a kéjtől... Akár hiszed barátom, akár nem, de engem is jobban megvisel a lelki élvezet, mint a testi fáradozás. Talán ezért is írtam le ily higgyadlan e szép napomat. Közeledik az éjféli, karján hozza gyermekét, az álmot s ez felém nyújtja kezét, hogy kezemből kivége a tollat. Holnap folytatom utamat... magam sem tudom, hová. Jó éjszakát!...

A kéjtől elfáradt Petőfi a július 8-9-iki éjjelt Vadnay lakásán töltötte s másnap egy verőfényes kora reggel — az általa mondott: szebbnél-szebb tájukon járva — Sáros-Nagy-Pakra tovább folytatta vándorutját...

Tóth Kálmán

— **A csehek nem adnak éves vízumot.** A budapesti cseh követség a napokban több miskolci nagykereskedőt elutasított, amikor éves, állandó vízumot kértek. A csehek nem indokolták meg, csak egyszerűen bejelentették, hogy ezenfelül esetről-esetre kell minden Csehszlovákiába utazónak vízumot kérnie. Ezzel a felvidéki forgalmat lényegesen megnehezítették. A miskolci hatóságokhoz érkezett jelentés szerint a határállomások megállapították, hogy szeptember elseje óta majdnem felére apadt a felvidéki utasok száma. Főleg Bánrévén keresztül lépik át ujjában igen kevesen a határt, de Tornanádásán, Hidasnémetin és Sátoraljauhelyen át is felülőden kevesen érkeznek és utaznak Csehszlovákiába. A belügyminiszter a határforgalomról állandó jelentést kap Miskolcra. A határon az eddigi számos incidens teljesen véget ért, ami a magyar határléptő államokba beosztott tisztviselők figyelmének és előzetekénységének köszönhető. Ezek közül a napokban a bánrévei állomásra beosztott Szojka dr. fogalmazó, Williger állomásfőnök, Jámor főhadnagy, Szabó és Erdődy detektívek, valamint a vámzaki tisztek felelőseik részéről is elismerésben részesültek az utasokkal szemben tanúsított tapintatos fellépésükért.

• Elegáns, szép ruhák, felöltők, kabátok, costümök, mindennemű átalakítások, ócskából újak, stb. jutányosan, gyorsan készülnek Vojtovitsné női divatszalonjában, Széchenyi-utca 101. Bankpalotával szemben.

— **Monstre templomi hangverseny.** Hangversenyélelünk kezd életleni. A Miskolci Dalár-egylet pompásan sikerült koncertje után egy másik nagyszabású vállalkozás ígér abszolút értékű és magas nivóju művészi élvezetet váro-unk közönségének. Szeptember 30-án nagy templomi hangversenyt rendeznek a Kossu-hu-cai ref. templomban, melynek teljes jövedelme az avasi templom restaurálására fog fordítani. Kulturális és társadalmi kötelessége tehát mindenkinék, hogy városunk országos hírű műemlékének megmentésében segédkezet nyújtsan, megjelenve a hangversenyen, melynek műsora külön elményt fog jelenteni a zenét kedvelőknek. A beléptidíjat a rendezőség oly cselely összegben állapította meg, hogy anyagi okok senkit sem tarthatnak vissza a pazar műélvezet-től és jótékonyágának szinte kötelező gyalor-lásától.

— **Beiratkozás a kereskedelmi szaktanfolyamra.** A miskolci kereskedelmi és iparkamara f. évi október hó 1-én kereskedelmi szaktanfolya-met nyit a középiskolát végzetek s az ezzel egyenlő képzettségűek (tanítóképző, katonai tisztképző, felő-ipariak, stb.) részére. A tanfolyam 6 hónapig tart s férfiak nők egyaránt fölvehetők. A tandíj hatonta nyer megállapítást: októberre a beiratáskor lefizendő 30 ezer korona. Beiratkozni lehet a városi női felső keresk. iskola tanári szobájában (Kálvin-utca 1. l. em.) hétköznapiokon este 6-7 óra között. Az igazgatóság.

— **Hivataláthelyezés.** A Patria Általános Biztosító Reszvény Tarsaság vezérigazgatóksége megnagyobbított irodáit Széchenyi-utca 9. szám alá, (Pannonia mellett) helyezte át.

— **Orvosi hír.** Dr. Vajda fogorvos rendelőjét Széchenyi-utca 82. szám alá (Riez-palotába) helyezte át.